

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Dítě s rizikem vzniku specifických poruch učení v MŠ / Petra Bendová – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 8, č. 10 (červen 2019) (2019), s. 12-17.

Přestože specifické poruchy učení bývají nejčastěji diagnostikovány ve 2. ročníku ZŠ, i u dětí v mateřské škole již lze identifikovat budoucí žáky s oslabeným osvojováním si dovedností, které předpovídají úspěch ve čtení, psaní a počtech. Takové děti mají potíže s jemnou i hrubou motorikou, neadekvátně emočně reagují, mají deficity v oblasti zrakového i sluchového vnímání a sníženou schopnost reprodukovat rytmus. Jak rizikové děti identifikovat a jak s nimi pracovat. Správnou péčí lze projevy specifických poruch učení eliminovat nebo alespoň zmírnit. Ukázka dotazníku pro učitele i rodiče.

předškolní dítě ; mateřská škola ; porucha učení ; chování ; dovednost ; citový vývoj ; motorika ; pedagogická diagnostika ; diagnóza ; ohrožené dítě

<http://katalog.npmk.cz/documents/476689>

2.

Dopady vybraných klimatických změn na rostliny - učební úlohy = Impact of Selected Aspects of Climate Change on Plants - Learning Tasks / Jana Nedělová, Věra Čížková, Zdeněk Opatrný -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 28, č. 4 (2019), s. 24-39.

Do popředí zájmu politiků i vědců se v současnosti dostávají globální klimatické změny, z nichž klíčové v poslední době jsou extrémní teploty a je provázející sucho. Jedním z řešení je příprava nových rostlinných odrůd se zvýšenou stresovou tolerancí nebo rezistencí. Autoři článku ukazují, že nové poznatky není nutno žákům předávat jen v podobě holých faktů. Ze souboru 30 úloh ověřených při pedagogických praxích vybrali 19, které předkládají k řešení středoškolským studentům. Zadání úloh. Jejich řešení na konci článku.

střední škola ; řešení úloh ; genetika ; rostlina ; voda ; nedostatek ; geneticky modifikované rostliny ; genetická modifikace ; sucho ; klimatická změna ; teplota ; odolnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/476729>

3.

Duševní hygiena sociálního pracovníka a její podpora ze strany zaměstnavatelů a vzdělavatelů jako zásadní činitelé kvalitní praxe = Promoting mental hygiene of social workers by employers and educators as a key factor of quality practice / Michal Kaczor -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Fórum sociální práce -- ISSN 2336-6664 -- Roč. [10], č. 2 (2019), s. 9-27.

Oblast duševní hygieny na poli sociální práce. Měla by obsahovat provázanou součinnost zaměstnavatelů, vzdělavatelů a sociálních pracovníků, lze ji zlepšovat pouze při spolupráci všech těchto složek. Potřeba psychohygieny v sociální práci znamená zvyšování kvality profese sociálního pracovníka. Autor dále uvádí specifika osobnosti sociálního pracovníka a charakteristiku sociální práce, jejíž formování stále probíhá, protože je nucena držet krok s měnící se společností.

sociální práce ; sociální pracovník ; profese ; zaměstnavatel ; vzdělávání ; mentální hygiena ; kvalita ; osobnost ; pomáhající profese

<http://katalog.npmk.cz/documents/476389>

4.

Is Education Becoming a Weaker Determinant of Occupation? : educational Expansion and Occupational Returns to Education in 30 European Countries / Tomáš Katrňák, Tomáš Doseděl -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 55, č. 6 (2019), s. 821-851.

Vzdělání je považováno za nejdůležitější lidský kapitál, který člověku umožňuje pracovat efektivně. Autoři zkoumali data z výzkumů z let 2014 - 2016, a to zejména návaznost zaměstnání na vzdělání člověka. Relativní a absolutní hodnota vzdělání. Jak se mění jeho hodnota v současné situaci široké expanze možností vzdělávání. Návratnost dosaženého vzdělání při výkonu povolání. V tabulkách výsledky sociologických studií ze 30 evropských zemí.

vzdělávání ; vzdělání ; zaměstnání ; působení ; výzkum ; analýza vědecké literatury ; sociologie práce ; Evropa ; návratnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/476902>

5.

„Když už tou spisovatelkou jsem ...“: Božena Němcová lapená českou společností / Milena Lenderová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 42, č. 2 (2020), s. 10-14.

Od počátku 19. století začal narůstat počet původních českých literárních děl. Vznikl ideál českého vlastence, který česky čte i mluví, zajímá se o divadlo a besedy a aktivně se jich účastní. Ženy-spisovatelky začaly psát pod mužskými pseudonymy. První skutečné autorky. Božena Němcová a její spisující vrstevnice. První báseň Němcové vyšla v dubnu 1843 v časopise Květy. Rozpor mezi postavením umělkyně a postavením slušné ženy - nebylo možno vydělávat si na živobytí psaním. Němcová jako autodidakt. Uznání se dočkala až po své smrti. Vznik Společnosti Boženy Němcové v r. 1927.

spisovatel ; dílo ; biografie ; periodikum ; literatura ; dějiny literatury ; čeština ; žena ; Němcová, Božena, ; Němcová, Božena, ; národní obrození ; vlastenectví ; samostudium ; století 19

<http://katalog.npmk.cz/documents/476776>

6.

Komunikace s rodiči v náročných situacích / Miluše Vondráková – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 8, č. 6 (únor 2019) (2019), s. 8-11.

Nutnost připravit se předem na komunikaci s rodiči jako na náročnou situaci (většinou, když je s dítětem problém, ať ve školce, nebo doma). Náročnost komunikace je zapříčiněna skutečností, že rodiče mohou mít na výchovnou situaci jiný náhled než učitelka v MŠ. Pedagog by měl být v oblasti komunikace profesionálem. Autorka vyzývá učitelky z MŠ, aby nikdy nevstupovaly do komunikace pod tlakem a nastavily si pravidla pro komunikaci s rodiči hned na začátku roku. Problémy by se měly řešit v konzultačních hodinách, ne ve dveřích třídy. Učitelky by neměly zapomínat samy na sebe v rámci psychohygieny a prevence syndromu vyhoření.

vztah rodiče-učitel ; mateřská škola ; rodiče ; komunikace ; komunikační schopnost ; spolupráce ve výchově ; pravidlo ; konzultace ; mentální hygiena ; prevence ; interpersonální vztahy ; předškolní výchova

<http://katalog.npmk.cz/documents/476515>

7.

Metacognition in preschool children - indicators, developmental and socio-educational differences / Mia Maric, Marija Sakac -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 64, č. 1 (2020), s. 1-17.

Metakognitivní projevy v různých fázích řešení problémů u předškolních dětí a jaké jsou mezi nimi rozdíly z hlediska pohlaví, věku, sociálně-ekonomického statusu rodiny, vzdělání rodičů a typu

předškolní instituce. Výzkumný soubor tvořilo 418 předškoláků ve věku 3-6 let a výzkum proběhl v předškolních institucích. Výsledky ukázaly, že předškolní děti používají verbální i neverbální metakognitivní odpovědi v různých fázích řešení problému, přičemž více indikátorů metakognice dávaly najevo starší děti. Sociálně-ekonomický status rodiny a vzdělání rodičů se projevily jako významné faktory přispívající k rozdílům v metakognitivních projevech dětí. Další výzkumy by se měly věnovat zjišťování strategií, které mají vliv na vývoj metakognice u předškoláků.

předškolní dítě ; mateřská škola ; učení ; věk ; pohlaví ; stupeň vzdělání ; rodiče ; působení ; pohlavní rozdíl ; výzkum ; metakognice ; sociálně ekonomické prostředí ; dětská skupina

<http://katalog.npmk.cz/documents/476737>

8.

Spolupráce MŠ se školskými poradenskými zařízeními. Část 2 / Ilona Hulínová-Mihalcová -- cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 8, č. 8 (duben 2019) (2019), s. 36-39.

Po první části, která představila jednotlivé druhy školských poradenských zařízení a jejich služby, navazující část článku uvádí příklad, jak by měla spolupráce mezi školou a poradenským zařízením vypadat, jak postupovat a jak spolupracovat s rodiči tak, aby všichni jednali ve prospěch dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Vždy jde o to, nechat dítěti čas na adaptaci, informovat o problémové situaci rodiče a dítě sledovat. Učitelé však nesou oprávnění určovat diagnózu. Nutnost zapojení a úzké spolupráce s rodiči. Výsledek spolupráce školy a školského poradenského zařízení je demonstrován na kazuistikách tří rozdílných typů dětí. Užitečné odkazy.

předškolní dítě ; předškolní výchova ; speciální vzdělávací potřeby ; poradenská služba ; poradenství ; rodiče ; spolupráce ve výchově ; školní adaptace ; pozorování ; pedagogicko-psychologická poradna ; mateřská škola ; pedopsychologie ; kazuistika

<http://katalog.npmk.cz/documents/476569>

9.

Školní psychologie : podpora proti učitelskému stresu / Irena Smetáčková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 5

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 1 (2020), s. 2-6.

V čem je školní psychologie užitečná? Školní psychologové nepracují pouze s dětmi a třídami, ale věnují se také vyučujícím. Řeší s nimi problémy týkající se žáků (jak s nimi pracovat) a zároveň se podílejí na tématech souvisejících s osobním vnímáním a prožíváním učitelů - jejich profesní spokojenost, sebereflexi, sebezpoznání a nadhled, posilování vyučujících jako jednotlivců i jako týmu. Předcházejí tak stresu a syndromu vyhoření. Text obsahuje informace o pracovní náplni

psychologů podle legislativy, výsledky dotazníkového šetření pro školní psychology, typy aktivit pro vyučující, překážky pro učitelské skupinové aktivity.

škola ; školní psycholog ; učitel ; pracovní podmínky učitelů ; pracovní prostředí ; vztah učitel-žák ; interpersonální vztahy ; školní prostředí ; klima školy ; poradenství ; konzultace ; školská legislativa ; stres ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ; práce učitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/476463>

10.

Téma závislosti na PC hrách v kontextu poradenské a školní psychologie / Andrea Kretíková – cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 2 (2020), s. 2-3.

Autorka upozorňuje na vydání nové, již jedenácté, revize Mezinárodní klasifikace nemocí (ICD). Jedná se o diagnostický nástroj, kdy profese zaměřené na práce s dětmi dostávají významný prostředek pro léčbu nelátkových závislostí v online prostředí. Díky uznání závislosti na hraní počítačových her, která se týká mladší generace, dochází k jasnému definování těchto onemocnění. Profesionálové pracující s dětmi by měli dokázat identifikovat rizikové chování dětí, žáků a studentů a následně jim a jejich rodičům doporučit odpovídající typ péče a služeb. V textu jsou uvedeny významné symptomy, které svědčí o eventuální nelátkové závislosti a rizikovém chování ze strany žáka nebo studenta.

závislost ; počítačová závislost ; hra ; dítě ; diagnostika ; informační technologie ; internet ; ohrožené dítě ; riziková skupina ; psychologická služba ; on-line ; počítačové hry ; diagnostický nástroj

<http://katalog.npmk.cz/documents/476915>

11.

Týden výtvarné kultury jako průzkumná zóna galerijní pedagogiky / Radek Horáček, Irena Rodriguez Točíková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Výtvarná výchova : časopis pro výtvarnou a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní - - ISSN 1210-3691 -- Roč. 59, č. 1-2 (2019), s. 6-16.

Výsledky srovnávací analýzy projektů Brno Art Week / Týden výtvarné kultury (organizuje katedra výtvarné výchovy PdF MU) a Berlin Art Week (pořádá profesionální kulturní agentura zřizovaná městem). Porovnáváno je tematické zaměření a organizační principy obou projektů. Autoři především analyzují, v jakém smyslu napomáhají týdny umění socializaci umění, zda dokáží k uměleckému dění přivést nové diváky a jak se zaměřují na mládež a její výchovu k umění.

výtvarné umění ; pedagogika zážitku ; muzeopedagogika ; projekt ; srovnávací analýza ; výsledek výzkumu ; řízení ; mládež ; galerie ; galerijní pedagogika ; výchova uměním

<http://katalog.npmk.cz/documents/476315>

12.

Veřejné knihovny v průmyslu 4.0 očima zřizovatele / Miloslav Nič -- cze

In: Čtenář : měsíčník pro práci s knihou -- ISSN 0011-2321 -- Roč. 72, č. 2 (2020), s. 50-52.

Autor není knihovník, ale přicházel do styku s knihovnami po desetiletí. Vidí vývojové souvislosti, které mohou v každodenní rutině zaniknout. Probírá témata: nástup průmyslu 4.0; poptávané služby v knihovnách: přístup k informacím, přístup k moderním technickým zařízením, přístup k celoživotnímu vzdělávání, zprostředkování kontaktů, kurátorství dat, role knihovny jako společenské záchytné sítě.

knihovna ; role ; služby ; informace ; celoživotní vzdělávání ; budoucnost ; kontakt ; kontakt s lidmi ; přístup k informacím ; Průmysl 4.0

<http://katalog.npmk.cz/documents/476852>

13.

Začínající učitelky a učitelé, pozor na syndrom vyhoření! / Miluše Vondráková – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 9, č. 1 (září 2019) (2019/2020), s. 10-12.

Počáteční nadšení u začínajících učitelů může velmi brzo vystřídat frustrace, beznaděj a ztráta ideálů. Velká část absolventů nevydrží ve školství déle než dva roky. Uvedeny jsou rizikové faktory, nutnost duševní hygieny a prevence syndromu vyhoření v osobním životě i na pracovišti. Jde zejména o udržení motivace, podporu, neformální učitelské sdílení a pomoc ze strany vedení školy. Program, který řeší problematiku syndromu vyhoření, lze nalézt na <https://dvpp.edukacni-laborator.cz>.

začínající učitel ; frustrace ; únava ; stres ; syndrom vyhoření ; prevence ; mentální hygiena ; pomoc ; motivace ; riziková skupina

<http://katalog.npmk.cz/documents/476707>

14.

Začleňování dětí s odlišným mateřským jazykem do MŠ / Tereza Linhartová – cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 9, č. 2 (říjen 2019) (2019/2020), s. 14-17.

Děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) v mateřské škole vyžadují specifický přístup, a systematická práce pedagoga je velmi cenná, i když se to může projevit mnohem později. Důležité pro dítě jsou jeho psychická pohoda, zapojení se do skupinových činností a rozvoj jeho znalosti češtiny. Aktivita splňující tyto požadavky a jejich metodiku lze nalézt v Nápadníčku - www.poradcems.cz/vzory-dokumentace/.

předškolní dítě ; předškolní výchova ; mateřský jazyk ; psychika ; subjektivní pohoda ; skupinový program ; odlišný mateřský jazyk ; práce učitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/476904>

15.

Zdravotní tělesná výchova - otázky a výzvy / Pavel Krejčík, Jitka Vařeková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 86, č. 1 (2020), s. 2-9.

Článek se věnuje otázkám zdravotní tělesné výchovy (ZTV), která jako školní předmět umožňuje skupinovou nápravně-preventivní výuku žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a současně označuje obecně lekce pohybových aktivit pro všechny kategorie osob se zdravotním znevýhodněním. Za úvodní kapitolou o historii ZTV v České republice následuje rozbor současné situace ZTV, která navzdory pozitivní historické zkušenosti není pozitivní. Autoři uvádějí příčiny tohoto stavu, z nichž nejzásadnější jsou legislativní změny, finanční prostředky, kvalifikační předpoklady učitelů tělesné výchovy, špatná komunikace s lékaři i rodiči (preferují uvolnění z hodin TV).

tělesná výchova ; dítě ; handicap ; pohybová výchova ; speciální vzdělávací potřeby ; obsah výchovy ; historické hledisko ; školská legislativa ; spolupráce ve výchově ; vzdělávání učitelů ; finanční zdroje ; nápravná gymnastika ; zdravotní tělesná výchova ; zdravotní znevýhodnění

<http://katalog.npmk.cz/documents/476578>